Smanjenje šteta: Program smanjenja štete- izmjena igala i štrcaljki

Provoditelj: Udruga za unaprijeđenje kvalitete življenja "LET"
Godina provedbe: 2026

Kratki opis programa

Glavni cilj programa je smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica korištenja droga s naglaskom na promjeni ponašanja koje vodi sprječavanju širenja HIV-a, hepatitisa B i C kao i ostalih krvlju i spolno prenosivih bolesti te se sprečava i predoziranje u populaciji intravenskih korisnika droga.
Program se temelji na metodama vanjskog (outreach) rada koji ima za cilj doći u kontakt s korisnicima programa- intravenski korisnici droga gdje se oni nalaze te se zbog specifičnih uvjeta života u Gradu Zagrebu (kvartovsko funkcioniranje života u gradu), organizira mobilna jedinica za izmjenu pribora, tzv. mobilni needle exchange. 2 dostavna vozila se zaustavljaju na ukupno 22 lokacija u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji, svaki radni dan u godini, uz mogućnost da korisnici nazovu ili pošalju poruku na mobitel: 091 7244 744 i 091 9555 549 (dežurni telefoni) te dogovore mjesto i vrijeme za dostavu pribora (program: ZAGREB- ZOVI).

Sažetak programa

Program se temelji na metodama vanjskog rada kojemu je cilj doći u kontakt s korisnicima programa - intravenski korisnici. Dva vozila se zaustavljaju na lokacijama u Zagrebu i odabranim županijama.

1. Županije provedbe

Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Ciljevi programa

Opći: Opći ciljevi:
1. Smanjiti zdravstvene i socijalne posljedice intravenskog korištenja droga
2. Sprečavati predoziranje
3. Ranim otkrivanjem potaknuti pozitivne promjene prema zdravijem ponašanju intravenskih korisnika droga s naglaskom na odluci liječenja
4. Unaprijediti provedbu programa smanjenja štete proširenjem obima aktivnosti (npr. podjela pomoćnog pribora) te kontinuiranom edukacijom i supervizijom vanjskih radnika
5. Noćni obilasci po gradu Zagrebu s ciljem što ranijeg otkrivanja korisnika droga među mladom populacijom koja se zadržava po parkovima i javnim mjestima
6. Zaštita prava korisnika iz zdravstvenog, socijalnog i radnog sustava
7. Promocija učinkovitosti programa smanjenja štete- izrada letka i organizacija tribine
Specifični: Specifični ciljevi:
•detektirati i uspostaviti kontakt sa što većim brojem intravenskih korisnika droga
•podjela pribora za injektiranje, edukativnog materijala, kondoma i lubrikanata
•osvješćivati, informirati i educirati
•upućivati na liječenje
•upućivati na testiranje na HIV, Hepatitis B i C
•pružiti savjetodavni rad
•razvijati vršnjačku (peer) edukaciju i sustav potpore
•prikupljanje i čišćenje lokacija od odbačenog pribora
•adekvatno zbrinjavanje infektivnog otpada
•upozoravanje građana na opasnosti diranja infektivnog otpada

•razvijanje mreže zdravstvenog i socijalnog sustava liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika te sustava sprečavanja širenja zaraznih bolesti
•razvijati sustav potpore u zajednici za korisnike programa
•sudjelovati u istraživanjima čiji su inicijatori HZJZ ili neke druge državne institucije.

3. Ciljana skupina
Intravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga
Dijeljenje kondoma, Dijeljenje igala, Dijeljenje štrcaljki, Prikupljanje igala, Prikupljanje štrcaljki, Čišćenje okoliša, Distrubuiranje materijala, Savjetovanje, Drugo

5. Broj podijeljenog materijala
Broj kondoma: 150
Broj igala: 15400
Broj štrcaljki: 10000
Broj primjeraka edukativnog materijala: 40

6. Broj prikupljenog materijala
Broj igala: 4000
Broj štrcaljki: 2000

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala
Mjesta na koja izlaze vanjski radnici

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu
Mjesta na koje izlaze vanjski radnici: Zagreb
Sv. Nedjelja
Velika Gorica
zaprešić
Drop-in centar:

9. Način prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta
interni obrazac udruge

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta
Korisnici: 600
Stari korisnici: 600
Novopridošli korisnici: 0

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta
Korisnici muškog spola: 580
Korisnici ženskog spola: 20
Novopridošli korisnici muškog spola: 0
Novopridošli korisnici ženskog spola: 0

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima
S hepatitisom B: 150
S hepatitisom C: 250
S HIV-om: 1

13. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da
Metoda evaluacije procesa: vanjska evaluacija
Evaluacija učinka: Da
Metoda evaluacije učinka: vanjska evaluacija
Najvažniji rezultati evaluacije: program je koristan i učinkovit

14. Evaluatori

Vanjski

15. Dodatne napomene

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)

107.109,12

17. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK): 0
Gradsko financiranje (HRK): 4020
Županijsko financiranje (HRK):
Nacionalno financiranje (HRK): 53089,12
Drugi izvori (HRK):